

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TOPLUMSAL DUYARLILIK VE KATKI PROJESİ SONUÇ RAPORU

Proje Adı: El Ele Öğreniyoruz Geleceğe Birlikte Yürüyoruz Gönüllü Ders
Arkadaşlığı

PROJE GRUBU ÜYELERİ:

EYLEM ÇINAR
BEDİA SULTAN KOCA
GÖRKEM KALAYCIOĞLU
MEHMET DURUKAN
MERYEM HARMANKAYA
NACİYE TOPÇU
EMRE DOĞRU

PROJE DANIŞMANI: DOÇ. DR. ŞEREF GÖKÜŞ

Uygulama Yeri: Barbaros Ortaokulu
Yer ve Tarih: Antalya 2026
Süre: 8 Hafta

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	3
ABSTRACT.....	3
GİRİŞ.....	4
AMAÇ.....	5
ETKİNLİK.....	5
SONUÇLAR.....	7
KARŞILAŞILAN SORUNLAR.....	8
ÖNERİLER.....	8
PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER.....	9

ÖZET

“El Ele Öğreniyoruz, Geleceğe Birlikte Yürüyoruz: Gönüllü Ders Arkadaşlığı” adlı proje, Akdeniz Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde yürütülen Toplumsal Duyarlılık ve Katkı dersi kapsamında, Muratpaşa ilçesi Barbaros Ortaokulu 5. sınıf öğrencilerine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Projenin amacı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde işlenen konuların daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve öğrenme sürecini destekleyici materyaller geliştirmektir. Bu doğrultuda gönüllü üniversite öğrencileri tarafından ders içeriğine uygun öğretim materyalleri hazırlanmış, bu materyaller dersin öğretmeni tarafından sınıf ortamında kullanılmıştır. Proje, 12 Mart 2026 – 7 Mayıs 2026 tarihleri arasında haftada bir gün olmak üzere toplam 8 hafta sürmüştür, gönüllü öğrenciler ders anlatımı yapmaksızın süreci gözlemlemiş ve hazırlanan materyallerin etkililiğini değerlendirmiştir. Özellikle belirtilen tarihler arasında Hz. Nuh ve Hz. İbrahim kıssaları, Kureyş Suresi, camiler, camilerin bölümleri ile mimarimizdeki dinî sanat motiflerine (hat, minyatür, ebru vb.) yönelik materyaller geliştirilmiştir. Elde edilen bulgular, hazırlanan materyallerin öğrencilerin derse ilgisini artırdığını, konuların daha iyi anlaşılmasına katkı sağladığını ve öğrenme sürecini desteklediğini göstermektedir. Proje aynı zamanda gönüllü öğrenciler açısından materyal geliştirme ve eğitim sürecini gözlemleme deneyimi kazandırmıştır. Sonuç olarak proje, materyal temelli destek yaklaşımıyla eğitim sürecine katkı sunan uygulanabilir ve sürdürülebilir bir model olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: DKAB Dersi, Materyal, Kıssa, Sure, Mimari, Cami.

ABSTRACT

The project titled “Learning Hand in Hand, Walking Toward the Future Together: Volunteer Tutoring” was carried out for 5th-grade students at Barbaros Middle School in the Muratpaşa district as part of the “Social Awareness and Contribution” course offered by the Faculty of Theology at Akdeniz University. The project’s objective was to enhance understanding of topics covered in the Religious Culture and Ethics course and to develop materials that support the learning process. To this end, volunteer university students prepared instructional materials aligned with the course content, which were then used by the course instructor in the classroom. The project lasted a total of 8 weeks, meeting once a week between March 12, 2026, and May 7, 2026. The volunteer students observed the process without delivering lessons and evaluated the effectiveness of the prepared materials. Specifically, during the specified dates, materials were developed focusing on the stories of Prophet Noah and Prophet Abraham, the Surah al-Quraysh, mosques, the sections of mosques, and religious art motifs in our architecture (calligraphy, miniature, ebru, etc.). The findings indicate that the prepared materials increased students’ interest in the lessons, contributed to a better understanding of the topics, and supported the learning process. The project also provided volunteer students with experience in material development and observing the educational process. In conclusion, the project contributed to the educational process through a material-based support approach.

Keywords: DKAB Course, Materials, Short Stories, Surahs, Architecture, Mosque

GİRİŞ

Eğitim-öğretim süreçlerinde öğrenmenin niteliğini artıran en önemli unsurlardan biri, ders içeriğinin uygun yöntem ve materyallerle desteklenmesidir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) dersi, yalnızca bilgi aktarımını değil, aynı zamanda değer kazandırmayı, anlamlandırmayı ve yorumlamayı içeren çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu nedenle dersin soyut içeriklerinin somutlaştırılması, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayacak ve öğrenmeyi kalıcı hale getirecek nitelikli öğretim materyallerinin kullanılması büyük önem taşımaktadır. Görsel ve içerik açısından zenginleştirilmiş materyaller, öğrencilerin dikkatini çekmekte, derse yönelik ilgilerini artırmakta ve öğrenme sürecini daha etkili hale getirmektedir.

Üniversitelerde yürütülen Toplumsal Duyarlılık ve Katkı dersleri ise yalnızca belirli bir öğrenci grubuna yönelik faaliyetlerle sınırlı kalmayıp, toplumun farklı kesimleri ile üniversite arasında etkileşim kurulmasını amaçlayan uygulamalara zemin hazırlamaktadır. Bu tür çalışmalar sayesinde üniversite, sahip olduğu bilgi ve birikimi toplumla paylaşma imkânı bulurken, aynı zamanda farklı yaş gruplarıyla doğrudan iletişim kurabilmektedir. Bu kapsamda ortaya çıkan önemli uygulamalardan biri, üniversite öğrencileri ile ortaokul öğrencileri arasında kurulan etkileşimdir. Söz konusu etkileşim, üniversite öğrencilerinin sosyal sorumluluk bilinci kazanmasına katkı sağlarken, ortaokul öğrencilerinin akademik ve sosyal gelişimlerini desteklemektedir. Böylece üniversite ile okul arasında iş birliğine dayalı bir öğrenme ortamı oluşmaktadır.

Bu çerçevede geliştirilen “El Ele Öğreniyoruz, Geleceğe Birlikte Yürüyoruz: Gönüllü Ders Arkadaşlığı” adlı proje, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin öğretim sürecini materyal temelli bir yaklaşımla desteklemeyi hedeflemektedir. Proje kapsamında üniversite öğrencileri, doğrudan ders anlatımı gerçekleştirmeden, dersin içeriğine uygun öğretim materyalleri hazırlayarak sürece katkı sağlamıştır. Hazırlanan bu materyaller, dersin öğretmeni ile iş birliği içerisinde planlanmış ve sınıf ortamında öğretmen tarafından kullanılarak öğretim sürecine entegre edilmiştir. Bu iş birliği, hem dersin kazanımlarına uygun içerik üretimini sağlamış hem de öğretim sürecinin daha verimli hale gelmesine katkıda bulunmuştur.

Ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alınarak hazırlanan materyaller, öğrencilerin dikkat düzeylerine ve öğrenme ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlanmıştır. Bu sayede ders konularının daha anlaşılır ve ilgi çekici hale gelmesi sağlanmış, öğrencilerin derse katılımı desteklenmiştir. Ayrıca öğrenme sürecinin yalnızca öğretmen merkezli değil, materyaller aracılığıyla zenginleştirilmiş bir yapıya kavuşması hedeflenmiştir.

Sonuç olarak hazırlanan proje, üniversite öğrencilerinin toplumsal sorumluluk kapsamında eğitim süreçlerine dolaylı fakat etkili bir katkı sunduğu, okul ile üniversite

arasındaki iş birliğini güçlendiren ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin öğretim sürecini destekleyen önemli bir uygulama niteliği taşımaktadır. Bu yönüyle proje hem öğrencilerin öğrenme deneyimini zenginleştiren hem de üniversite-toplum etkileşimini güçlendiren bütüncül bir yaklaşım ortaya koymaktadır.

AMAÇ

Projenin temel amacı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde işlenen konuların öğrenciler tarafından daha anlaşılır, ilgi çekici ve kalıcı bir şekilde öğrenilmesini desteklemek üzere, dersin içeriğine uygun nitelikli öğretim materyalleri geliştirmektir. Bu doğrultuda proje, doğrudan öğretim faaliyetinden ziyade, materyal temelli bir destek yaklaşımını esas alarak dersin öğretmeniyle iş birliği içinde yürütülmüştür. Hazırlanan materyaller aracılığıyla soyut kavramların somutlaştırılması, öğrencilerin derse yönelik dikkat ve motivasyonlarının artırılması ve öğrenme sürecinin zenginleştirilmesi hedeflenmiştir. Aynı zamanda proje, üniversite öğrencilerinin toplumsal duyarlılık bilinci kazanmalarını sağlayarak eğitim süreçlerine katkı sunmalarını, materyal geliştirme ve gözlem yoluyla pedagojik farkındalık kazanmalarını amaçlamaktadır. Bu yönüyle proje hem ortaokul öğrencilerinin öğrenme süreçlerini destekleyen hem de üniversite öğrencilerinin sosyal sorumluluk kapsamında aktif rol almalarını sağlayan çift yönlü bir amaç taşımaktadır.

ETKİNLİK

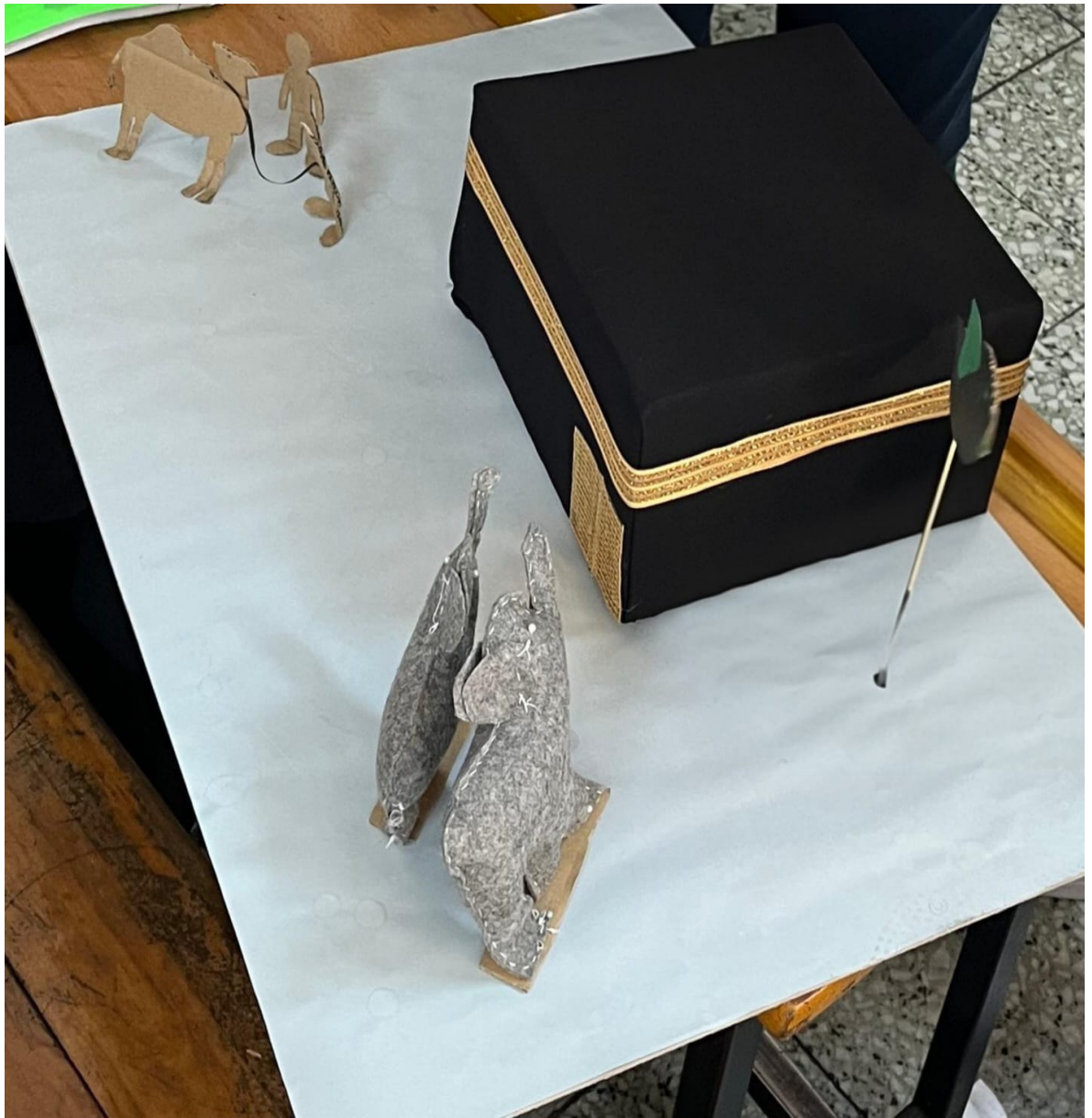
Proje kapsamında yürütülen etkinlikler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde yer alan konuların öğrenciler tarafından daha somut, anlaşılır ve ilgi çekici bir şekilde öğrenilmesini sağlamak amacıyla materyal temelli olarak planlanmıştır. Hazırlanan etkinlikler, öğrencilerin yaş ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak tasarlanmış, özellikle görsel, dokunsal ve uygulamaya dayalı öğrenme süreçlerini destekleyecek nitelikte oluşturulmuştur. Bu doğrultuda geliştirilen materyaller, danışman öğretim üyesi ve dersin öğretmeni ile iş birliği içerisinde planlanmış ve dersin kazanımlarına uygun şekilde sınıf ortamında kullanılmıştır. Gönüllü üniversite öğrencileri doğrudan ders anlatımı gerçekleştirmemiş, bunun yerine hazırladıkları materyallerin ders sürecinde nasıl kullanıldığını gözlemlemiş ve öğrenme üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. Amaç, öğrencilerin yalnızca dinleyerek değil, görerek, inceleyerek ve ilişki kurarak öğrenmelerini sağlamak ve öğretim sürecini materyaller aracılığıyla daha etkili hale getirmektir.

“Peygamber Kıssaları” ünitesi kapsamında Hz. Nuh ile ilgili olarak gemi temalı üç boyutlu bir materyal hazırlanmıştır. Bu materyalde Hz. Nuh kıssasının en temel unsuru olan gemi figürü detaylı bir şekilde modellenmiş, geminin gövdesi, yelkeni ve genel yapısı

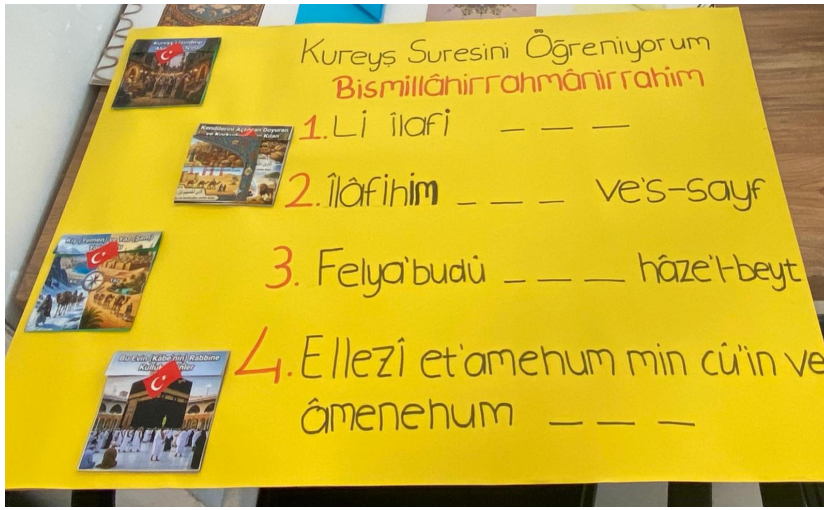
öğrencilerin dikkatini çekecek biçimde tasarlanmıştır. Tufan anlatımını somutlaştırmak amacıyla gemiye farklı hayvan figürleri eklenmiş ve bu figürler aracılığıyla kıssada geçen “her canlıdan bir çift alınması” durumu görselleştirilmiştir. Böylece öğrencilerin kıssayı zihinde canlandırmaları kolaylaştırılmış, olayın akışı ve anlamı daha anlaşılır hale getirilmiştir. Aynı ünite kapsamında Hz. İbrahim ile ilgili olarak Kâbe maketi hazırlanmış, Kâbe’nin temel yapısı sade fakat dikkat çekici bir modelle ortaya konulmuştur. Bu materyal, dersin öğretmeni tarafından ders anlatım sürecinde kullanılmış, gönüllü öğrenciler ise materyalin öğrenciler üzerindeki etkisini gözlemlemiştir. Bu sayede öğrencilerin tarihsel bilgiyi mekânsal bir unsurla ilişkilendirmeleri desteklenmiştir.

Kur'an-ı Kerim öğrenme alanına yönelik olarak Kureyş Suresi ile ilgili karton tabanlı bir etkinlik materyali geliştirilmiştir. Bu materyalde sure ayetleri bölümlere ayrılarak kartlar halinde hazırlanmış, bazı bölümler boş bırakılmış ve öğrencilerin bu boşlukları doğru ifadelerle tamamlamaları amaçlanmıştır. Ayrıca ayetlerin doğru sıralanmasına yönelik uygulamalar da tasarlanarak öğrencilerin sure bütünlüğünü kavramaları desteklenmiştir. Hazırlanan bu materyal dersin öğretmeni tarafından uygulanmış, gönüllü öğrenciler ise öğrencilerin etkinliğe katılımını ve materyalin öğrenmeye katkısını gözlemlemiştir. Bu süreçte öğrencilerin yalnızca ezber yapmadıkları, aynı zamanda ayetlerin anlam akışı üzerinde düşünmeye yöneldikleri görülmüştür.

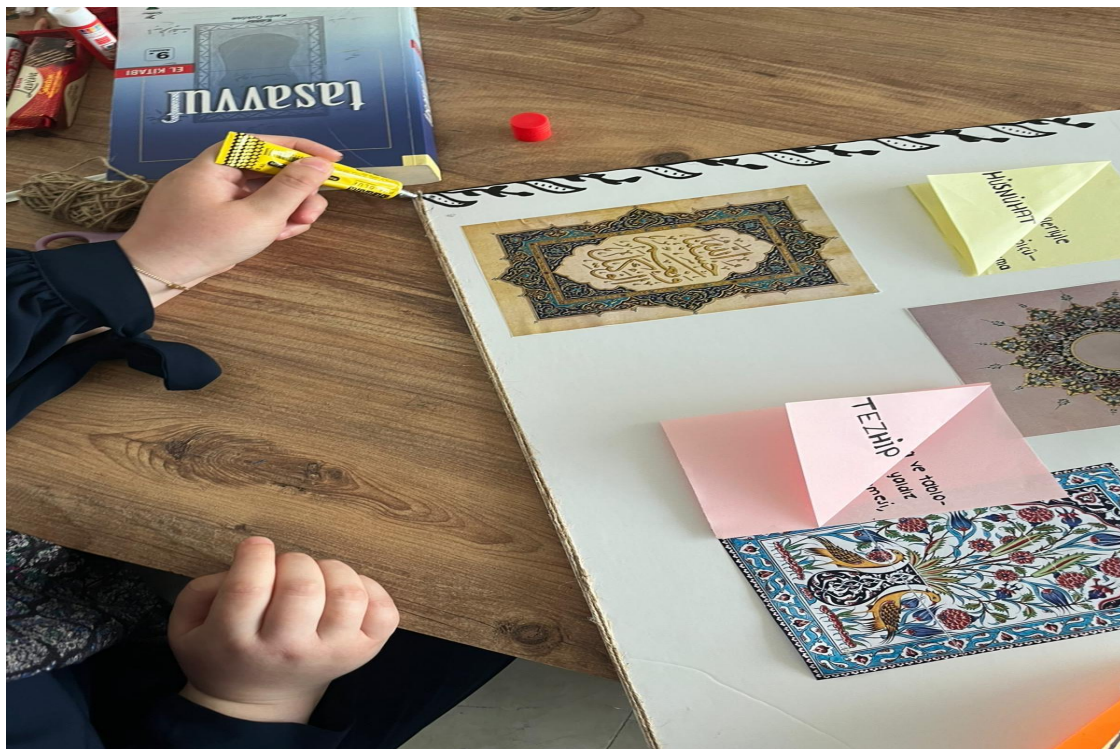
“Mimarimizdeki Dinî Motifler” ünitesi kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerde ise öğrencilerin hem dinî mimariyi hem de bu mimariyle ilişkili sanat unsurlarını tanımalarına yönelik kapsamlı materyaller hazırlanmıştır. Bu çerçevede büyük ölçekli bir cami maketi oluşturulmuş, kubbe, minare, duvar gibi temel yapısal unsurlar detaylı şekilde modellenmiştir. Bu maket, dersin öğretmeni tarafından kullanılarak öğrencilerin cami yapısını bütüncül olarak algılamaları sağlanmış, gönüllü öğrenciler ise bu süreci gözlemlemiştir. Bunun yanında camilerin bölümlerini daha ayrıntılı şekilde göstermek amacıyla ayrı bir model hazırlanmış, bu model üzerinde mihrap, minber, minare ve vaaz kürsüsü gibi bölümler açık ve anlaşılır bir biçimde yerleştirilmiştir. Böylece öğrencilerin cami içi ve dışı bölümleri ayırt etmeleri ve bu yapıların işlevlerini öğrenmeleri desteklenmiştir.

Ayrıca mimarimizde yer alan dinî sanat motiflerine yönelik olarak karton tabanlı görsel bir materyal geliştirilmiştir. Bu materyalde hat, tezhip, çini ve ebru gibi sanat dallarına ait örnek görsellere yer verilmiş, özellikle “Allah” ve “Hz. Muhammed” lafızları gibi hat sanatına özgü örnekler kullanılarak öğrencilerin dikkatinin çekilmesi hedeflenmiştir. Hazırlanan bu materyaller dersin öğretmeni tarafından ders sürecine entegre edilmiş, gönüllü öğrenciler ise öğrencilerin bu görsellere verdikleri tepkileri ve öğrenme süreçlerini gözlemlemiştir. Bu sayede öğrencilerin yalnızca kavramsal bilgi edinmeleri değil, aynı zamanda kültürel ve estetik bir farkındalık kazanmaları amaçlanmıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde proje kapsamında hazırlanan tüm etkinlikler, öğrencilerin soyut dinî kavramları somut materyaller aracılığıyla öğrenmelerini sağlamaya yönelik olarak tasarlanmıştır. Bu etkinlikler sayesinde öğrencilerin derse ilgilerinin arttığı, konuları daha kolay kavradıkları ve öğrenme sürecinin daha etkili hale geldiği gözlemlenmiştir. Böylece materyal temelli öğretim yaklaşımının, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde uygulanabilir ve etkili bir yöntem olduğu ortaya konulmuştur.

SONUÇLAR

Proje süreci boyunca gönüllü üniversite öğrencileri, hazırladıkları materyallerin sınıf ortamındaki etkisini doğrudan gözlemleme fırsatı bulmuştur. Özellikle Hz. Nuh için hazırlanan gemi materyali kullanıldığında öğrencilerin dikkatlerinin hızlı bir şekilde derse yöneldiği, gemi ve hayvan figürleri üzerinden kıssayı daha kolay anlamlandırdıkları görülmüştür. Öğrencilerin materyali incelemek istemeleri, detaylara dikkat etmeleri ve kıssa ile ilgili sorular sormaları, görsel ve somut materyallerin derse olan ilgiyi artırdığını açıkça ortaya koymuştur.

Hz. İbrahim ile ilgili hazırlanan Kâbe maketi kullanıldığında ise öğrencilerin konuyu daha somut bir şekilde kavradıkları gözlemlenmiştir. Kâbe'nin yapısı üzerinden yapılan anlatım sırasında öğrencilerin daha dikkatli dinledikleri, daha fazla katılım gösterdikleri ve konuyu

günlük bilgilerle ilişkilendirmeye çalıştıkları fark edilmiştir. Bu durum, üç boyutlu materyallerin öğrencilerin zihninde kalıcılığı artırdığını göstermiştir.

Kureyş Suresi için hazırlanan karton materyal etkinliğinde öğrencilerin derse aktif olarak katıldıkları, ayetleri doğru yerleştirmek için çaba gösterdikleri ve sürece istekli bir şekilde dahil oldukları gözlemlenmiştir. Özellikle ayetleri doğru sıraya koyma sürecinde öğrencilerin düşünerek hareket ettikleri, yanlışlarını fark edip düzeltmeye çalıştıkları görülmüştür. Bu etkinlik sayesinde öğrencilerin sadece dinleyen değil, sürece katılan bireyler haline geldikleri dikkat çekmiştir.

Cami maketi ve caminin bölümlerini gösteren materyaller kullanıldığında öğrencilerin daha önce isim olarak bildikleri bazı kavramları ilk defa görsel olarak tanıdıkları ve bu sayede daha iyi öğrendikleri gözlemlenmiştir. Mihrap, minber ve minare gibi bölümler üzerinden yapılan anlatımlarda öğrencilerin meraklarının arttığı, materyal üzerinde inceleme yaparak öğrenmeye çalıştıkları görülmüştür. Aynı şekilde hat, tezhip, çini ve ebru gibi sanatlara ait görsellerin yer aldığı materyaller incelenirken öğrencilerin bu sanatlara ilgi gösterdikleri ve farklı sorular sordukları gözlemlenmiştir.

Tüm bu süreçte ders, dersin öğretmeni tarafından planlı ve düzenli bir şekilde yürütülmüş, hazırlanan materyaller öğretmenin anlatımını destekleyici bir araç olarak kullanılmıştır. Öğretmenin sınıf yönetimi ve yönlendirmeleri sayesinde dersin akışı kontrollü bir şekilde ilerlemiş, öğrencilerin dikkatlerinin dağılmadan sürece katılmaları sağlanmıştır. Materyallerin kullanıldığı anlarda sınıf içi disiplinin genel olarak korunduğu, öğrencilerin öğretmenin yönlendirmelerine uygun şekilde hareket ettikleri ve etkinliklere düzenli katılım sağladıkları gözlemlenmiştir. Bu durum, materyallerin ders ortamında uygun şekilde kullanıldığında hem ilgiyi artırdığını hem de sınıf içi düzeni desteklediğini göstermiştir.

Genel olarak bakıldığında, hazırlanan materyallerin öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığı, dikkatlerini topladığı ve öğrenmeyi kolaylaştırdığı gönüllü öğrenciler tarafından açık şekilde gözlemlenmiştir. Özellikle görsel ve dokunsal materyallerin kullanıldığı derslerde öğrencilerin daha aktif oldukları, derse katılımlarının arttığı ve konuları daha rahat anladıkları görülmüştür. Bu gözlemler, materyal kullanımının dersin etkili işlenmesinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur.

KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Proje sürecinde bazı sınırlılıklar ve küçük ölçekli güçlüklerle karşılaşılmıştır. Özellikle ortaokul öğrencilerinin dikkat sürelerinin kısa olması, bazı etkinliklerde odaklanma sorunlarına yol açmış ve etkinliklerin planlanan sürede tamamlanmasını zorlaştırmıştır. Ayrıca materyal hazırlama sürecinin emek ve zaman gerektirmesi, özellikle üç boyutlu ve görsel materyallerin

hazırlanmasında süreci zorlaştıran bir unsur olmuştur. Bunun yanında materyallerin ders sürecine uygun şekilde entegre edilmesi ve zaman yönetimi zaman zaman dikkat gerektiren bir durum olarak öne çıkmıştır.

ÖNERİLER

Benzer projelerin daha verimli yürütülebilmesi için öncelikle materyal hazırlık sürecinin daha erken başlatılması ve planlı bir şekilde ilerletilmesi önerilebilir. Özellikle üç boyutlu ve görsel materyallerin hazırlanması zaman aldığından, görev dağılımının net yapılması ve sürecin aşamalara bölünmesi çalışmayı kolaylaştıracaktır. Bunun yanında hazırlanacak materyallerin öğrenci seviyesine uygunluğu önceden küçük denemelerle test edilebilir.

Ders sürecinde kullanılacak materyallerin sayısının ve içeriğinin ders süresine uygun olacak şekilde planlanması da önemlidir. Böylece hem zaman yönetimi daha sağlıklı yapılabilir hem de her materyalden daha verimli şekilde yararlanılabilir. Ayrıca dersin öğretmeni ile iletişimin süreç boyunca düzenli şekilde sürdürülmesi, materyallerin dersin kazanımlarıyla daha uyumlu hale getirilmesine katkı sağlayacaktır.

Benzer çalışmaların devamında, farklı konu ve sınıf düzeylerine yönelik materyallerin geliştirilmesi ve bu uygulamaların yaygınlaştırılması önerilebilir. Üniversite öğrencilerinin bu tür projelere katılımının artırılması hem toplumsal duyarlılık bilincinin gelişmesine hem de eğitim süreçlerine katkının güçlenmesine yardımcı olacaktır. Bu doğrultuda üniversite-okul iş birliğinin sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması önem taşımaktadır.

PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER

